ҚАЗАҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

№ 18 (1570)
19 мамыр
2015 жыл

Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

www.kaznu.kz

ФРАНЦИЯЛЫҚ ЖАС ЖУРНАЛИСТЕР ҚАЗҰУ-ДА

Бүгіні мен болашағын нық қалыптастырып келе жатқан Қазақ елінің жай-күйіне қызығушылық танытқан Франция мемлекетінен ҚазҰУ-ға бір топ жас зерттеушілер келді. Страсбург университетінің студенттері мен бірқатар оқытушылары және ҚазҰУ-дың журналистика факультеті мен халықаралық қатынастар факультеті бірлескен жазғы мектеп 2 мамырда өз жұмысын бастап кетті. 30 мамырға дейін жалғасатын жазғы мектептің екі тарапқа да берері мол. Жоғары білікті 10 профессор университетіміздің аталған екі факультетінде өз дәрістерін жүргізуде. Сол арқылы студенттер мен магистранттардың, сонымен қатар, оқытушы-профессорлар қауымының өзара тәжірибе алмасуына кеңінен жол ашық.

Бұл жоба Францияда 1994 жылдан бері дәстүрлі түрде жүргізіліп келеді. Бір ай көлеміндегі уақыт аралығын қамтитын шара – Францияның жас журналистеріне тәжірибе жинау мақсатында ұйымдастырылған ауқымды жоба. Журналистика факультетінің 2-курс магистранттары жыл сайын дамушы бір мемлекетке барып, сол жердің барлық тыныс-тіршілігімен танысып, ақпараттар жариялайды. Мәселен, өткен жылы зерттеушеберлік сыныбы Бирма мемлекетінде жүргізілген. Ал биыл қазақ жеріне ат басын бұрған франциялық қонақтар ҚазҰУ қалашығындағы «Жас ғалымдар» ғимаратына келіп тоқтады.

Сапардың негізгі мақсаты жайында жоба жетекшісі, директор Гаутиер Николь ханым былай дейді: «Бұл жобаны біз «шеберхана» деп атасақ та болады. Жыл сайын Страсбург университетінің 2-курс магистранттары бір мемлекетке барып, сол елдің Франция үшін белгісіз қырларын ашса, екінші жағынан өздеріне үлкен кәсіби тәжірибе жинақтайды. Біздің бұл жылғы таңдауымыз Қазақстанға түсті. Мұнда біз үшін де, Франция үшін де ашылмаған жаңалықтар көп. Қазақстандағы әлеумет пен қоғам көрінісі, оның тарихы, ұлт, экономикасы, тілі мен діни мәселелері бізді қатты қызықтырады. Сондықтан біздің жобамыз осы тақырыптар төңірегінде ақпараттар жинақтап, соны ұсынуға арналған».

Никол ханымның айтуынша, биылғы жылы 3 мамырда басталған жоба Қазақстанда негізінен екі бас қалада жүргізілуде. Алматы қаласы мегаполистің бірі болғандықтан, мұндағы халықтың әлеуметтік тұрмыс-тіршілігі, қоғам келбеті, көшіқон мәселелері тыңғылықты зерттеуге қолайлы деп табылған. Сол себепті студенттердің басым көпшілігі, яғни 26 магистрант Алматы қаласында болса, қалған 18 магистрант Астана қаласында өз зерттеулерін жүргізуде. Ондағы мақсат ЕХРО-2017 көрмесіне Қазақстанның дайындығы қандай, көрменің мемлекет имиджіне тигізер әсері қаншалықты деген сауалдарға жауап іздеу болса, елдің болашақ зиялы қауымын даярлайтын білім салаларының басты мәселелері бойынша Назарбаев университеті белгіленген.

Жалғасы 5-бетте

ЖАҢА ТЫНЫС

Жуырда академик Т.Т. Тәжібаев атындағы этнопсихология және этнопедагогика оқу-зерттеу орталығында Қазақ психологиялық қоғамының ресми түрде ашылуына орай дөңгелек үстел өтті. Оған орталықтың тұрақты мүшелері, БАҚ өкілдері және студенттер қатысты.

Шараны ашқан психология ғылымдарының докторы, профессор Құбығұл Жарықбаев: «Қазақ топырағында тұңғыш рет елдігіміздің белгісі ретінде Қазақ психологиялық қоғамының құрылуы халқымыздың ұлттық санасына, тамырын тереңге жайған тарихымыз бен күнделікті тыныс-тіршілігімізге айтарлықтай үлес қосатыны хақ. Бұл жайт – қазақ халқының психологиялық ілім-білімінің өте әріден басталып, бүгінгі күнге салиқалы ғылым ретінде жеткенінің айғағы. Кеңес заманында да осындай қоғам болған. Бірақ ол Бүкілодақтық психологтар қоғамының қазақстандық бөлімшесі ғана еді. Қоғамның өз алдына отау тігіп, еліміздегі жұртшылықпен, әсіресе, зиялы қауыммен қауышуы – үлкен қуаныш», – деді.

Жалғасы 3-бетте

ЕЛДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ БАСТЫ НАЗАРДА

29 мамыр күні ҚазҰУ базасында ҚР БҒМ, ҚРИжДМ, ҚРҰЭМ, ҚР ДСжӘДМ, ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен бірге «Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы – елдің инновациялық дамуының негізі ретінде» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференция өтеді. Оған дайындық барысы жайлы кезекті ректорат отырысында оқу жұмысы жөніндегі проректор Дархан Жұмақанұлы Ахмед-Заки хабарлама жасады.

ЖОО-лар, кәсіпорындар, мемлекеттік ұйымдар, ҚР Мәслихаты мен Парламенті, халықаралық аккредитациялық орталықтар, рейтингтік агенттіктер мен компаниялар қатысатын шараның маңызы зор. Жоғары деңгейдегі шара ел өміріндегі аса маңызды мәселелерді шешуге бағытталып отыр. Атап өтсек, ғылым, білім және бизнесті тиімді интеграциялау жолдарын анықтау; еліміздің инновациялық дамуы үшін білім, ғылым және бизнесті интеграциялаудың жаңа механизмдері мен үлгілерін іздеу;

Жалғасы 2-бетте

БҮГІНГІ САНДА:

МУЗЕЙ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ

2-стр.

БҮГІНГІ САНДА:

УЧИТЕЛЬ... КАК МНОГО В ЭТОМ СЛОВЕ!

3-стр.

БҮГІНГІ САНДА:

БАЛА ШАҚТАН – БОЛАШАҚҚА...

7-бет

Экономический обзор

В КазНУ субрегиональное отделение ЭСКАТО для Северной и Центральной Азии в тесном сотрудничестве с Фондом Первого Президента Республики Казахстан – Лидера Нации представили презентацию «Обзор экономического и социального положения в Азиатско-Тихоокеанском регионе за 2015 год».

На встрече приняли участие академики, видные экономисты и финансовые эксперты Казахстана, а также представители государственных учреждений, агентств ООН, дипломатического корпуса, преподаватели и студенты КазНУ.

На мероприятии выступили: заместитель исполнительного секретаря ЭСКАТО ООН Ш.Мурата, проректор по учебной работе КазНУ Д.Ахмед-Заки, посол по особым поручениям МИД РК А.Арыстанбекова, советник директора Института мировой экономики и политики при Фонде Первого Президента РК – Лидера нации А.Султангалиева и Глава Субрегионального отделения ЭСКАТО Северной и Центральной Азии Т.Бонапаче.

В ходе презентации Тициана Бонапаче представила свой доклад о развитии Средней, Юго-Восточной Азии и Тихоокеанского региона. «Страны Средней Азии продемонстрировали хороший рост экономики в условиях нарастающего мирового экономического кризиса. В частности, это –Казахстан, где правительство успешно реализует многие проекты по индустриализации и диверсификации экономики. В будущем у Казахстана есть хорошие шансы на успешное преодоление кризиса без каких-либо больших потрясений», – отметила она в своем выступлении.

Презентация обзора вызвала оживленную дискуссию среди участников мероприятия. Присутствующие дали высокую оценку докладу и содержащемуся в нем анализу. Во время обсуждения студенты задавали волнующие их вопросы, связанные с перспективами экономического и социального развития Азиатско-Тихоокеанского региона и Казахстана.

Рустем АБРАЕВ

ПАРТНЕРСТВО В ДЕЙСТВИИ

В КазНУ состоялось подписание меморандума о сотрудничестве университета с агентством «Хабар». Мероприятие прошло в рамках 20-летия телеканала.

Такое двустороннее соглашение о партнерстве было подписано ранее в 2010 году в рамках 15-летия агентства «Хабар». За эти годы плодотворного сотрудничества на факультете журналистики была открыта учебная аудитория «Хабар», будущие журналисты прошли учебно-производственную практику на телеканале, получили возможность ознакомиться с творческими замыслами вышедших в эфир ток-шоу и сериалов.

«Пролонгирование меморандума нацелено на дальнейшее развитие творческих и производственных связей агентства и факультета журналистики, создание условий для прохождения студентами и магистрантами практики в редакциях и студиях телеканала с использованием новейших технологий производства телевизионных передач», – отметила управляющий директор АФ АО «Агентство «Хабар» Светлана Федорова.

В рамках меморандума также планируется проведение встреч в формате круглых столов, мастер-классов и конференций.

Соб. корр.

Жалғасы. Басы 1-бетте

РЕКТОРАТ

ЕЛДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ БАСТЫ НАЗАРДА

интеграциялау мәселесіндегі нормативті-құқықтық базаны өзгертуге байланысты ұсыныстар әзірлеу; қатысушылар арасында өзара тәжірибе алмасу және үздік жетістіктермен бөлісу мүмкіндіктерін туғызу; ғылыми кадрларды дайындау үшін ғылыми зерттеу институттары мен ҚазҰУ-дың зияткерлік, материалды-техникалық, ақпараттық және кадрлық ресурстарын біріктіре отырып, бірегей инновациялық орта құру; ғылым, экономика және әлеуметтік сала дамуының басым бағыттарына сәйкес мемлекеттік бағдарламалар мен серпінді жобаларды жүзеге асыруға ықпал ету және т.б. Сонымен қатар Дархан Жұмақанұлы конференцияның бағыттары, бағдарламасы, негізгі спикерлер және өткізу жоспарлары жөніндегі ақпараттарды да егжей-тегжей баяндады.

Сондай-ақ мәжілісте өзге де өзекті мәселелер қаралып, оқытушы-профессорлар қауымы өз ойларын ортаға салды.

Өз тілшіміздан

18 МАЯ – МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ МУЗЕЕВ

МУЗЕЙ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ

Такую актуальную тему для обсуждения музейным сообществом мира в 2015 году выбрали в Париже в штаб-квартире Международного Совета музеев (ИКОМ). Именно поэтому 14 мая в канун празднования Международного дня музеев под сводами Национального музея в Астане состоялась конференция «Музей и устойчивое развитие общества». Конференция была организована ИКОМ Казахстан при поддержке Министерства культуры и спорта РК.

Выражение идеи устойчивого развития общества через музейные коллекции, интеграция современного музея в окружающую среду, разнообразие форм музейной работы в ракурсе рассматриваемой проблемы – стали главными вопросами конференции. Тематика созвучна с глобальным проектом, инициируемым Президентом страны Н. Назарбаевым о развитии альтернативных источников энергии, – Всемирной выставкой «ЭКСПО 2017 – энергия будущего».

Накануне в пресс-центре при Президенте РК состоялся брифинг, посвященный разработкам музеями новых способов жизни и развития общества с учётом интересов природы, где одним из принципов «Мәңгілік ел» должен стать принцип бережного отношения к природным и культурным богатствам своей земли.

Мне посчастливилось участвовать в этих столичных мероприятиях и рассказать о реальном положительном опыте КазНУ по пути устойчивого развития. Основная задача университетского музея состоит в воспитании молодых специалистов на основе лучших традиций высшей школы, позиционировании преимуществ интеллектуального труда, достижений научных школ, культурного наследия народа, его прошлого и настоящего. Музей должен не просто регистрировать прошлый опыт, а активно влиять на сегодняшний и завтрашний день общества.

С большим интересом участники конференции восприняли доклад о работе музея университета по изучению наследия аль-Фараби, интерпретации его учения о Добродетельном городе средствами музейной коммуникации, демонстрации видеоматериалов, повествующих о жизни и деятельности Великого философа Востока и запечатленных в диорамах музея Аль-Фараби. Его представление о Счастье есть отражение современной концепции устойчивого развития, что делает труды Аль-Фараби актуальными сегодня и объясняют большую популярность его учения среди студенческой молодежи.

На конференции были названы лучшие музеи, пропагандирующие гармоничное развитие человека, его ответственное и бережное отношение к ценностям мира. Лучшим музеем 2015 года стал музей КазНУ, который был награжден «Золотым дипломом» ИКОМ Казахстана.

Хочу отметить, что за последние несколько дней это уже вторая высокая награда в копилке достижений нашего музея. Он стал также победителем смотра-конкурса Фонда Первого Президента Республики Казахстан, посвященного 70-летию Победы, и удостоился кубка в номинации «Эстафета памяти: помним и чтим».

Полученные награды – это не только право называться лучшими, это и обязательства к достижению новых результатов, поиску интересных форм и методов музейной работы в устойчивом развитии университета, стабилизации казахстанского общества.

Тамара ТАЖИБАЕВА,
директор музея университета, профессор кафедры энергоэкологии

На факультетах журналистики и международных отношений КазНУ проходит летняя школа с участием студентов и преподавателей из Университета Страсбурга (Франция)

В КазНУ состоялась презентация книги «Совет Исатаев», выпущенной издательским домом «Қазақ университеті» из серии «Өнегелі өмір».

Учитель... Как много в этом слове!

С.И. Исатаев является крупным специалистом в области экспериментальной аэродинамики и теплофизики. Им впервые исследована аэродинамика обтекания потоками цилиндра и шара конечных поперечных размеров и показано существенное влияние загромождения сечения потока на сопротивление и теплообмен плохообтекаемых тел.

В студенческие годы в 1953 году им построена первая в истории Казахстана учебная аэродинамическая труба, а в 1959 году создана большая дозвуковая аэродинамическая труба, переданная в 1978 году в дар Карагандинскому государственному университету. На ней до сих пор проводятся учебные и научно-исследовательские работы. Впоследствии была построена также сверхзвуковая аэродинамическая труба. Под его руководством разработана уникальная термоанемометрическая система приборов по изучению структуры турбулентных течений, внедренная во многие НИИ и вузы СССР. Он является автором музыкального устройства на памятнике Коркыт-Ата, сооруженного в 1979 году в Кызыл-Ординской области вблизи железнодорожного разъезда “Коркыт”. Им организована экспериментальная база кафедр физической гидродинамики, общей физики и кафедры теплофизики КазНУ.

С.И. Исатаев является автором комплекта лабораторных установок по молекулярной физике общефизического практикума. Эти установки изготавливаются серийно экспериментально производственным центром КазНУ и переданы ряду вузов республики. Он бессменно заведовал кафедрой общей физики КазГУ с 1979 года по 1994 год, а с 1994 по 2002 – руководил кафедрой теплофизики и молекулярной физики университета.

Ученым опубликовано более 230 научных статей, монография,8 учебно-методических пособий. Он является руководителем авторского коллектива по составлению казахско-русского и русско-казахского терминологического словаря по физике и астрономии, утвержденного Терминкомом при Кабинете Министров РК. Он является прекрасным лектором и ведет общие и специальные курсы на физическом факультете, как на русском, так и на казахском языках. Многие годы являлся бессменным лектором Института повышения квалификации преподавателей вузов КазГУ. Результаты его экспериментальных исследований вошли в монографии и учебники многих авторов в области аэродинамики и тепломассообмена.

С.И. Исатаев является ветераном трудового фронта Великой Отечественной войны, Почетным ветераном и Почетным заведующим кафедрой КазНУ. Награжден медалями: «За доблестный труд» в ознаменование 100 летия со дня рождения В.И. Ленина, «Ветеран труда», «50 лет победы ВОВ», знаком «Отличник высшего образования СССР», Почетной грамотой МВ и ССО КазССР.

Совет Исатаевич – прекрасный педагог и великолепный ученый, наставник всего коллектива физико-технического факультета.

В ходе мероприятия по случаю презентации книги одаренным студентам факультета были вручены стипендии имени Совета Исатаева. От имени коллектива кафедры хотим пожелать нашему Учителю крепкого здоровья и долголетия!

Ж.К. ШОРТАНБАЕВА,
заместитель заведующего кафедрой теплофизики и технической физики

Миссионерліктің қыр-сыры талқыланды

Дінтану және мәдениеттану кафедрасының ұйымдастыруымен «Қазіргі әлемдегі миссионерлік» атты республикалық ғылыми-тәжірибелік конференция болып өтті. Жиынға белгілі отандық және шетелдік ғалымдар, мемлекет қызметкерлері, дін саласының өкілдері, оқытушылар мен студенттер қатысты.

Миссия – латын тілінде «missio» – міндет, орындалуы тиіс тапсырма деген мағынаны білдіреді. Миссионерлік – діни ұйымдардың өз ілімдерін таратуға арналған діни және саяси қызметі. Тәуелсіздік алған 1991 жылдан бастап елімізге әртүрлі діндердің миссионерлері келе бастады. Олар Қазақстан азаматтарына өз діндерін насихаттап, қатарларын жаңа мүшелермен толықтыру үшін тынымсыз әрекет етуде. Әсіресе, қазіргі кезеңде елімізде неопротестанттық және жаңа шығыстық ілімдердің діни насихаттарының қарқыны өте күшті.

Міне, осындай үрдістер орын алып жатқан тұста миссионерлік мәселесін жан-жақты талқылауға арналған жиынды философия және саясаттану факультетінің деканы Ә. Масалимова ашып, конференция жұмысына сәттілік тіледі. Сонымен қатар Мысыр мәдени орталығының директоры Х. Ибрагим мен Эрзинжан университетінің профессоры Н. Парлак(Түркия) қатысушыларға жылы лебізін білдіріп, конференция өте өзекті мәселеге арналып отырғанын тілге тиек етті.

Жиын барысында «ҚазҰУ хабаршысы» ғылыми журналының «Дінтану» сериясының тұсаукесері өтті. Бұған қоса «Al-Farabi Smart city» жобасы аясында жасалған студенттердің инновациялық туындысы –«BOOK-CROSSING» көпшілікке таныстырылды.

Әлемдегі және Қазақстандағы дін уағыздаушыларының жұмыс істеу ерекшеліктерін қарастырған шара жоғары деңгейде өтті.

Елнұр ӘСКЕНҰЛЫ,
философия және саясаттану факультетінің 4-курс студенті

Жалғасы. Басы 1-бетте

ЖАҢА ТЫНЫС

Өткен жылы 26 қыркүйекте ғылым докторлары мен кандидаттары қатысқан жиынның нәтижесі Қазақ психологиялық қоғамының құрылуына бастама болды. Қазан төңкерісінен кейін еліміздің саяси-экономикалық және мәдени-әлеуметтік өмірінде болған ұлы өзгерістер мен жаңалықтар ғылым мен мәдениеттің, оқу-ағарту ісінің барлық саласының өркен жаюына толық мүмкіндік туғызғаны белгілі. Педагогика, психология ғылымдарының терминдерін қалыптастырып, арнайы зерттеу еңбектері мен оқулықтарын жасауда, сөйтіп бұл ғылым салаларын қалыптастыруда 1920-1935 жылдары Ш. Құдайбердиев, А. Байтұрсынов, М. Жұмабаев, Ж. Аймауытов, М. Дулатов, Х. Досмұхамедов, К. Кеменгеров, Қ. Жұбанов, С. Асфендияров, Н. Құлжанова, Ш. Әлжанов сияқты біртуар асыл азаматтар орасан зор еңбек етсе, 1935-1980 жылдарда М. Әуезов, Ә. Сыдықов, Р. Лемберг, А. Нечаев, Т. Тәжібаев, Е. Бекмаханов, Ә. Сембаев, Ә. Қоңыратбаев, Ш. Кәрібаев, С. Қожахметов, М. Мұқанов, М. Ғабдуллин, Қ. Бержанов т. б. көптеген көрнекті педагог-ғалымдар белсене ат салысып, бірнеше монографиялық зерттеу еңбектерін қалдырып кетті. Сөйтіп, педогогика, психология ғылымы шын мәнісінде XX ғасырдың алғашқы 20-30 жылдарында қоғамдық ғылымдар саласынан бөлініп, жеке ғылым саласы болып қалыптаса бастады.

Жантану ілімінің табиғатын танып-білуге тәуекелшіл жастардың бүгінде қатары көбейгені қуантады. Атаулы шараға мектептегі психолог жас мамандар да белсенді қатысып, өз пікірлерін ортаға салды.

Әділет министрлігі бекіткен осы қоғамның президенті психология ғылымдарының докторы, профессор Мұқан Перленбетов: «Қазақстандағы психология ғылымының дамуына жан-жақты ықпал ету, маңызды

және перспективалық ғылыми-зерттеулерді жүргізу, ең алдымен, қазақ психологиялық мәселелері мен ғылыми инновациялық зерттеулерді жандандыру, Қазақстан ғалымдары мен отандық және шетелдік психология ғалымдары арасында байланыс орнату – біз құрып отырған қоғамның басты миссиясы», – дей келе, Қазақ психологиялық қоғамының ресми түрде тіркеліп, бекітілуі жайлы мәлімдеме жасады.

Сондай-ақ жиында философия және саясаттану факультетінің жалпы және этникалық психология кафедрасы меңгерушісі, педагогика ғылымдарының докторы Әйгерім Мыңбаева, Абай атындағы ҚазҰПУ профессоры Рахметолла Башаров сөз алып, осы салада еңбек етіп жүрген мамандарға толағай табыстар мен ғылыми жетістіктер тіледі.

Жұлдыз ӘБІЛ

Шығыстану факультетінің доценті Фатимабибі Дәулет өз еңбектерін Мәскеуде таныстырды

END OF YEAR FAREWELL

It has now been 8 months since 25 students from the United States came to Almaty, Kazakhstan to study Russian. Their backgrounds are diverse but their goal has been the same throughout this year: to become as professionally competent in Russian over a relatively short time. I must say that these students have performed magnificently. Day in and day out they attended classes dedicated to strengthening their understanding of modern Russian in terms of grammar, syntax, speaking, reading, and writing. In addition to their Russian language classes, all of our students attended courses at various departments in an attempt to improve their knowledge of Russian in their chosen subfield of interest. Some students took literature courses, while others studied history, politics, or the sciences. In addition, our students had internships while in Almaty that were generally relative to one of their other academic interests besides Russian.

Studying any subject in the context of a foreign language, be that in a university or be that in an internship environment, both improves your comprehension of that language and broadens your understanding and perception of that topic beyond the limited sphere of how that field is perceived by professionals in your native language. International education and cooperation continue to grow ever more important because of our increasingly globalized world in which the distances between nations regularly diminishes. I would therefore encourage all students, regardless of their field of study, to take whatever opportunities they may have to develop and increase their expertise by studying their given field in a foreign language context. The opportunity to study Russian in Kazakhstan at both KazNU with such qualified specialists and to go out into the city using what they have learnt in a real-life scenario produced an ideal environment for our students to ever improve their Russian.

The students have now passed their exams and are looking beyond the horizon to their homes across vast expanses of land and a great ocean. Though they may miss their family and pine for American food and time with their friends, Kazakhstan will remain in their memory forever. The many friends they made here, the great teachers they were blessed to work with, the inviting and hospitable hosts they were fortunate to live with ... all of these positive influences will remain with them, will stand out as a beacon beckoning them back one day to this amazing and intriguing land of steppes, mountains, rivers, new cities, old cities, history, kind and warm people, and of course, beshparmak!

On behalf of American Councils, we would like to thank KazNU, our wonderful teachers, EleonoraDyusenovnaSuleimenova, and the student body in general for making KazNU our new home and for being always so welcoming! Have a blessed and safe summer. Да здравствует Казахстан!

Sincerely,
The Flagship Russian Program

ABOUT MY FATHER

To all fathers who fought in the Great Patriotic War

My father, Muldagaliyev Aidingaly Dautkalievych, voluntarily joined the army in1941 at the age of 19 and fought in the Great Patriotic War. He fought on the Kalinin and Bellorussian fronts, and was wounded twice. For a heroic feat in the battle to liberate a village from fascists near Mogilev my father was awarded the medal "Slava"(of the 3d degree). In 1944 he was his left was wounded and when he recoved he returned home to his village of Krugloozernoe in Uralsk oblast. He had three working fingers in his left hand while the fourth and the fifth were deformed fingers and lay folded on his palm. As children we would try to raise the lamed fingers. He would rarely tell us his war stories probably because he didn't want to relive those dreadful war episodes. One of those stories was about a bloody battle near the Russian town Rzhev. It was one of many fierce and bloody battles in the history of the Patriotic War. Only three soldiers from the 100th regiment came out alive, one of whom was my father, all others lay dead on the battlefield. This battle was registered as " The Rzhev kettle" in the history of the Great Patriotic War.

My father was an average sized man with exuberant hair and deep- set kind eyes, very soft, gentle and honest. He was not an irascible person: he never uttered a harsh word, never fell into a rage, and was always benevolent, calm and balanced. I knew that he was angry by the word "Atanganalet" which he used say when was disappointed and irritated with his sons and to me it sounded as one single word.

Upon returning from the front he completed short teacher training courses and started working at the village school until he retired. He was a good teacher and he was awarded many medals and orders for his honest and conscientious work. In our village he was a highly respected man. In fact most of the villagers had been at some point his pupils. He loved people; he loved his work; he loved life. He would always say: "I am a happy man. I returned alive from the war , I had children". He enjoyed life!

Later in his 70s, he would say that he had had a good life, had no regrets, and would not have changed a thing. My father and mother raised 8 children.

My father and mother were wonderful parents. They worked hard to provide a stable foundation for our life and future. They taught us many good things, but I think the most important things are : Never give up; Never hold your head down; Never say you can't; Don't fear anything or anyone!

A.A. MULDAGALIYEVA

Welcome to *i*LC KazNU English courses!

iLC KazNU English courses were organized in March 2014 and have acquired a wide popularity with KazNU students and teachers. The goal of our courses is to improve the English language skills in grammar, listening, speaking and writing. They enable our learners to use English with high accuracy, fluency and confidence. We prepare our learners for a wide range of international exams – TOEFL (ITP), IELS and TOEFL (IBT). We are happy to announce that most of our learners have earned high scores on TOEFL (ITP) exams. Here you will meet highly competent and dedicated teachers. Especially interesting are these courses for our university teachers who want to build their confidence in spoken English. We offer them such tasks as discussion activities, role-plays, story-telling, creative writing. They also have an opportunity to extend their vocabulary that will enable them to teach scientific subjects in English with more confidence. Master course students who are planning to go abroad in the framework of the academic mobility program attend our courses to develop their listening and speaking skills. Bachelor students also benefit from our courses though gaining better reading, speaking and grammar skills.

L.E. STRAUTMAN,
A.A. MULDAGALIYEVA

The performance "General Co Son Di" on the play, the author of which is the teacher of al-Farabi University , the department of the Far East and South Asia Choi Dji Eng was held in the Korean theatre of musical comedy

Жалғасы. Басы 1-бетте

ФРАНЦИЯЛЫҚ ЖАС ЖУРНАЛИСТЕР ҚАЗҰУ-ДА

Алайда, зерттеу тек екі қаламен ғана шектелмек емес. Атырау, Қарағанды, Теміртау секілді өндіріс орындары шоғырланған қалалар мен әйгілі Жібек жолы бойына орналасқан Шымкентте де зерттеу жүргізу жобада қарастырылған. «Таңдап алынған қалалардың бүгінгі тұрмыс-тіршілігі арқылы елдегі өндірістік мәселелер, бюджет, қаржыландыру көздері, агроөнеркәсіптің модернизациялануы, бизнес жүргізудің жаңа нысандары қандай деген сауалдарға жауап іздейміз», – дейді жоба жетекшісі.

Үлкен жоспардың межелеген мақсатқа жетуі үшін бүгінде тынымсыз еңбек атқарылып жатыр. Белсенді зерттеушілердің бірі магистрант Томми Каттанео: «Қазақстан бізді, ең алдымен, қонақжайлылығымен таң қалдырды. Бұл біздің емін-еркін әрі кең зерттеу жүргізуімізге үлкен көмек. Берілген тапсырмаларды орындап қана қоймай, қазақ студенттерімен жақсы достастық қарым-қатынас орнаттық. Танып-біліп жатқанымыз да көп. Мұны мен «тәжірибе алмасу шеберханасы» деп сеніммен айта аламын. Біздің бір-бірімізге үйретеріміз көп. Қазақстан мен үшін тек зерттеу объектісі ғана емес, табиғатымен де ерекше

тамсандырған мемлекет. Әсіресе, ҚазҰУ қалашығының орналасқан аймағы, табиғаты өте көркем. Қазақ еліне тағы да келемін деген үміттемін,» – деп өз пікірімен бөлісті.

«Бұл – біз үшін үлкен мүмкіндік. Осы сапар аясында біз бір ай бойы өмірімізде аяқ басып көрмеген бізге жат, әлемге кеңінен танылып келе жатқан мемлекеттің жай-күйін зерттеу арқылы мол тәжірибе жинаймыз. Бізге берілген тапсырма бойынша белгіленген мерзім ішінде 52 бет көлеміндегі журнал, 26-28 минуттық бейне материал және бірнеше веб-материалдар дайындап шығуымыз қажет. Журнал 1000 данамен таралатын болады. Қазақстанның мәдениеті мен салт-дәстүрі, экономикасы, геосаясаты және мұндағы қоғамдық қарым-қатынас зерттеуіміздің негізгі объектілері есебінде алынған. Өзге елге саяхат жасау оңай емес екені сөзсіз, алайда сол мемлекет жайлы зерттеу жүргізу, мақала жазу одан да қиын. Осы тұрғыдан алғанда, бізге ақпарат жинауда әл-Фараби атындағы ҚазҰУ студенттері көп көмектесуде», – дейді Лориен Персиони.

ҚазҰУ мен Страсбург университеті арасында білім және ғылым саласында өзара тығыз қарым-қатынас орнаған. Қазіргі таңда халықаралық интеграция мен академиялық ұтқырлық бағдарламалары бойынша студенттер алмасу және Страсбург университетінің Бизнес мектебімен қос диплом беру жүзеге асырылуда. Демек, екі университет арасындағы өзара ынтымақтастық пен сенімді серіктестіктің табысты нәтижелері болары сөзсіз. Франциялық Страсбург университеті журналистика мектебі магистранттарының Қазақстан жайлы бұл зерттеулері соның жарқын көрінісі болып табылады және еліміздің әлемдік аренадағы имиджін көтеруге де өз ықпалын тигізбек.

Ақжарқын ҚЫДЫРХАНОВА,
журналистика факультетінің 2-курс студенті

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНА 550 ЖЫЛ

XV ғасырдың ортасында Керей мен Жәнібек хандардың бастауымен Қазақ хандығы құрылғанын білеміз. Биыл оған 550 жыл. Осы орайда Қазақ хандығының құрылуына байланысты деректер төңірегінде тарих ғылымдарының докторы, профессор Мадияр Елеуовпен сұхбаттасуды жөн көрдік.

ТАРИХЫМЫЗДЫҢ ҒАСЫРЛАР ҚОЙНАУЫНДАҒЫ ҚҰНДЫ МҰРАСЫ – БІЗГЕ ЖЕТКЕН АМАНАТ

–Қазақ хандығының құрылғанына, міне, 550 жыл толып отыр. Оның маңыздылығына тоқталып өтсеңіз?

– Қазақ хандығының 550 жылдығы үкіметтің қаулысымен бекітілген біздің ресми мерекеміз деуге болады. Өйткені, бұл Қазақстан егемен ел атанып, өз тәуелсіздігін алғаннан кейін ғана жүзеге асты. Қазақ хандығы бір күнде құрылған жоқ. Қазақ хандығының қалыптасуы туралы басты деректер Мұхаммед Хайдар Дулатидің «Тарих-и Рашиди» атты еңбегінде былай баяндалады: «Керей мен Жәнібек сұлтандар Әбілқайырдан бөлініп, Жетісуға келгенде, Сасық-Бұқа хан оларды қуана қабылдады», – делінген. Ал дәл сол күнмен біз жазып алған аңызда тышқан жылы қара күзде, бір түмен елмен Керей мен Жәнібек Сырдың қодарына көшіп, Мойынқұмға келіп қыстады. Келесі жылы көктемде Тұлпарсазда Керейді ақ киізге отырғызып, хан көтерді деген де деректер бар. Демек, бұл да Мұхаммед Хайдар Дулати көрсеткен датаға сәйкес келеді деген сөз. Ол кісі арада жүз жылдан астам уақыт өткеннен кейін жазған болса, біз бұл аңызды 530 жылдан кейін жазып алып отырмыз. Тарихымыздың ғасырлар қойнауындағы құнды мұрасы – бізге жеткен аманат. Ал оны дәріптеу бағытында жүргізіліп жатқан жұмыстарға өз басым көңілім толады. Мұндай ауқымды, кең көлемдегі шараны атап өту бабалар сыйлаған еркіндікке деген құрметімізді білдіреді. Үш ғасыр бойы тарихы аяққа тапталған халықтың небір нәубет, зобаланды бастан өткеріп, азаттыққа қол жеткізгені рас. Өресі кең, танымы терең ұлт қана мұндай маңызды істе батылдық таныта алады деп ойлаймын.

–Қазақ хандығының негізін қалаушылар Керей мен Жәнібек Әбілқайырдан бөлінгеннен кейін, Шу мен Қозыбасы жайлауын мекендеген деседі. Кейбір деректерде, бұл жер Керей мен Жәнібектің Қозыбасы деп аталып жүр. Бұл қаншалықты қисынға келеді?

–Қазіргі қалыптасқан кейбір ғалымдардың пікіріне қарағанда, Қозыбасы жөнінде бірнеше деректер бар. Біріншіден, кейінгі ғалымдар, журналистер, өлкетанушылар Керей мен Жәнібектің жайлауы Қозыбасы болған деп есептейді. Олай атауларының бір себебі, Керей мен Жәнібек Шу мен Жетісуға келгенде дәл сол жерді қыстау еткен. Қозыбасы деген негізі үш жер бар. Алайда мұны Керей мен Жәнібектің Қозыбасы деуге әлі ерте. Өйткені, Моғолстан ханы Сасық-Бұқа Керей мен Жәнібекті қабылдаған уақытта ол алдына бірнеше мақсат қойған. Мұхаммед Қайдар Дулатидің еңбегіне сүйенсек, Сасық-Бұқа оларды қуана қабылдады. Оның себебі, Әбілқайырмен жаулас болып, Керей мен Жәнібекті оған қарсы пайдаланды. Бірақ менің пікірімше, сонау өзінің ордасынан Өзбек ханның шекарасынан 5-6 жүз шақырым жерге әкеліп, Керей мен Жәнібекті Алатаудың баурайына отырғызу ақылға қонбайтын сияқты. Бұл Балқаштың жағасындағы Қозыбасы еді. Сыр бойынан көшкеннен кейін Керейді ақ киізге орап хан сайлады. Сонан кейін бұларТұлпарсазда хан көтеріп, Қозыбасыдан кетіп бара жатқан жолда Ақтөбе деген төбеге шығады. Ол төбе қазір де бар. Бұл XII-XVIII ғасыр аралығындағы қалалар. Қазақ хандығы құрылған кезде құлап, төбеге айналып қалған. Төбеге шыққанда Жәнібек: «Құдай бұйыртса, анау жатқан екі төбемізге қала салайық», – деген екен. Расымен-ақ, Ақтөбеде екі төбе жатыр. Қазір бірі – Шәрі, бірі Қойшыман деп аталады. Бұл – Керей мен Жәнібек салған қалалар.

–Десе де, Керейдің алғашқы ордасы болған қала жөнінде де деректер бар шығар?

– Әрине, ол туралы деректер өте көп. Тағы бір аңыздарда Жоңғар ханының үш жерде бірдей отыз мыңнан әскері болған деседі. Олар Хан тауындағы Жыландыбұлақ, Жыланды сай және Шәрі деген қалаларда тұрған. Бір күні Жоңғардың ханы батыстағы қалаларды шаппақшы болады дейді. Сол кезде Шәрідегі түменбасы келмей қалады. Бірақ, түннің ортасында келіп, ханның ығына жығылып: «Хан ием, менің кешіккен себебім, Шәрідегі қазақтар сіздің Түркістанға, батыстағы қалаларға соғыс ашатыныңызды біліп, қарауыл мұнараларын бұзып қашып кетті», – дейді. «Мен қуып ұстай алмай, содан кешіктім», – дегенде, хан ашуланып қаланы өртеп жібереді. Аңызда «Шәріні» өртеп жіберді деп жазылған. Мен сол қалада 1995-1997 жылдары қазба жұмысын жүргіздім. Нәтижесінде 4-5 бөлме ашылды. Бөлменің етегінде күл жатыр. Шамасы, Керей ханның алғашқы ордасы болған Шәрі қаласы болу керек.

-Атаулы мерекені ұлықтауда білім ордалары, соның ішінде өзіміздің оқу орнымыз қандай үлес қосуда?

– Өте орынды сұрақ. Осыған орай жақында «Ұлы көштің жолымен» атты экспедиция өткізбекшіміз. Бұдан басқа таяуда Қазақ хандығының 550 жылдығына арналған республикалық ақындар сайысы өтсе, көптеген конференциялар мен дөңгелек үстелдер ұйымдастырылып келеді. Алда әлі көптеген іс-шаралар өз межесінде өтеді деп күтілуде.

Үш ғасыр бойы тізгіні өзгенің қолында болған жас мемлекетті өз ырқымен жүргізгісі келгендер көп болды. Бүгінде сол бір зобалаң күндер артта қалып, мерейлі күнге жеттік. Ең алғашқы ресми мерекеміз болған Қазақ хандығының 550 жылдық мерейтойы бәрімізге құтты болсын! Қазақстанның жарқын болашағы – жастарымыз аман болсын деп тілеймін!

–Әңгімеңізге рахмет!

Сұхбаттасқан Жұлдыз ӘБІЛ

«Өнегелі өмір» топтамасымен «Совет Исатаев» атты кітаптың тұсаукесері өтті

100 КІТАП

Художественное исследование души

«Американская трагедия» Теодора Драйзера – обязательное для прочтения произведение. Пища для размышления. Айсберг творчества уникального американского писателя. Роман о любви к миру роскоши, богатства, изобилию; о трагедии, о “золотой молодежи”. Прекрасное изложение об истинной реализации американской мечты. Вечная классика.

Вечная классика. Книга о жестокости, где повествуется бездна эгоизма людей. Одновременно легкая и замысловатая книга. Непомерный шедевр о жизни людей, их радостях и душевных порывах. Интеллектуальная ступенька, ведущая ввысь. Значимый читательский опыт. Плод вдохновения автора, вызывающий бурю эмоций: положительных, нейтральных, отрицательных. Бестселлер, оставляющий след в душе. Читая просто потрясающее сочинение Теодора Драйзера, даже не замечаешь объем той работы, которую выполнил автор. Множество страниц, возбуждающих разные чувства и ощущения в читателе: сочувствие, привязанность, сопереживание, отвращение, симпатию, благосклонность, восторг, любопытство, изумление, безразличие, отчаянье, гнев и отраду. Грандиозный шквал настроений и чувств. Необъятная лавина альтруистических, глоричных, эстетических переживаний. Тяготящий эмоциональный фон. Протяжной путь от «американской мечты» к «американской трагедии». Энциклопедия об утраченных ценностях, как семья, любовь,

уважение к старшим, дружба, где на смену им пришли власть, желание денег и жажда красивой светской жизни. Смена системы ценностных ориентаций. Серьезный труд о бездушном обществе, в котором человек одинок, покинут, забыт, но в нем есть и будет стремление быть «увиденным, замеченным, оцененным». Творение американского автора, служащее неким предупреждением об опасностях, которые сплошь и рядом. Психологическое исследование человека, его натуры, о скрытых чертах и потемках души. Углубление внутрь личности и характера человека. Попытка понять каждого из нас, дойти до нутра и сущности. Фазы развития личности, ее падение вниз или устремление вверх. Прядь золотых правил жизни в Америке. Четкий стиль изложения, занимательная сюжетная линия, представительный объем. Ответ на значительное количество жизненных вопросов. 700 страниц о взлетах и падениях, развитии и разочаровании личности, о крушении всего заветного. Подробное, тщательное, развернутое бытописание американской жизни. Утонченная игра, где каждый играет свою роль. Трилогия о гонке за положением, полномочии, влиянии и силе. Характерная история, которая лишь носит имя «Американская трагедия», она имеет место в независимости от географического месторасположения. Еще одно детище мастера своего дела и знатока Драйзера, который также подарил нам романы «Сестра Керри», «Финансист», «Гений», «Титан», «Дженни Герхардт». Наблюдение и анализ себя самого, просматривание ошибок и заблуждений, присущих каждому из нас. Контроль за своими мыслями, поступками, деяниями. Зыбкий мир славы, капитала, зажиточности. Описание гибели человеческой жизни из под пера писателя-гуманиста, журналиста, общественного деятеля. Композиция о болезни души, о ее страдании и увечьи. Сокровище американской литературы. Яркий опыт великолепного душезнатца. Право выбора читателя, который он волен сделать из своих умозаключений. Американская жизнь наизнанку, предоставляемая прозаиком, который также был поэтом и драматургом. Мировое наследие, поражающее своим разнообразием и исключительностью.

А. ЖАПАРОВА,
старший преподаватель кафедры теории и методологии перевода факультета филологии, литературоведения и мировых языков

Т. Драйзердің «Американдық трагедиясы»

«Американдық трагедия» романы өмірде болған оқиғаға негізделген және оқиға XIX ғасырдағы АҚШ-тың бет-бейнесін көрсетеді. Шығарманың басты кейіпкері - Клайд Грифитс кедей отбасында дүниеге келген жас американдық жігіт. Бала кезден кедейшіліктен тарыққан Клайд материалдық құндылықтарға қызығып, соған жетуді армандап өседі.

Ал оның қателіктерге ұрынуы 17 жасынан «Грин-Дэвидсон» қонақүйіне жұмысқа кіруінен басталады десек те болады. Өйткені ол дәл сол жерде өзі секілді жалындаған жастармен танысып, олардың теріс қылықтарын бойына тез сіңіре бастайды. Мысалы, ата-анасы ақшаға зәру болып жатқан кезде, ол достарымен қосылып, жалақысының барлығын көңіл көтеруге жұмсай бастайды. Одан кейін Клайд достарымен бірге көлік апатына түсіп, қыз баланың өліміне де себепші болады. Осы оқиғалардан ешқандай тәлім алмаған ол қашып жүріп, әкесінің ауқатты ағасымен кездесіп, үлкен қолдауға ие болады. Ол тез арада бай болуды армандап, байдың ерке де сұлу қызы Сондра Финчлиге үйленіп, бар байлыққа ие болсам деген жеңіл ой жетегінде жүреді. Алайда ол сол фабрикада жұмыс істейтін Роберта атты қарапайым тігінші қызбен көңіл қосып жүрген болатын. Бір күні Робертаның одан жүкті екендігін айтқанда Клайд бұл жауапкершіліктен қашып, өте ауыр күнә жасайды. Ол Робертаның өліміне себепші болады. Оның кінәсі көп ұзамай ашылып, ол өлім жазасына кесіледі.

Бұл шығармада өткен ғасырдың шынайы бейнесі мен сол замандағы адамдардың өмірге деген көзқарасы суреттелгенімен, өкінішке орай, қазіргі таңда да осыған ұқсас жайттар кездесіп жатады.

Ләйла ДҮЙСЕЕВА,
дипломатиялық аударма кафедрасының оқытушысы;
Аида ЖАРМУХАМЕТОВА,
3 курс студенті

«Иллюзия» счастья

«Американская трагедия» Теодора Драйзера вышла в свет в пик так называемого «золотого века», характеризующегося тотальным изменением человеческих ценностей: материальное положение стало определять социальный статус человека. В центре романа – судьба молодого юноши, развращенного характерной для американского общества погоней за успехом.

Первые страницы романа посвящены описанию семьи Эйса Гриффитса, человека богобоязненного, которому едва удается прокормить свою немаленькую семью. Его сын Клайд отличается упрямым характером и, стремясь помочь семье, он устраивается на вполне хорошую работу. Но по воле случая Клайд попадает в аварию, в результате которой погибает девочка. Пытаясь избежать суда, Клайд бежит в Чикаго, где перебивается случайными заработками. Спустя некоторое время он встречает своего дядю, и уже в третий раз Клайд начинает свою жизнь с нуля, уже в роли работника цеха.

Жизнь Клайда круто меняется при встрече с Робертой и Сондрой. Роберта – воплощение обаяния, чистоты и, увы, бедной жизни, в то время как Сондра, дочь местного богача, кажется ему спасением от всех житейских проблем. Быть бедняком с чистой совестью или купаться в роскоши, не зная печали и поправ все человеческие ценности, – выбор, который Клайду дается нелегко. Пресловутая «американская мечта» превращается в настоящую «американскую трагедию». Клайд решается на убийство Роберты, дабы осуществить свой замысел пойти «путем Золушки»: жениться на богатой Сондре и занять высокое положение в обществе.

Клайд – олицетворение типичного американца того времени: с самого детства ему привили те иллюзии о жизни богачей, о роскоши и беспечности, привили желание любым образом добиться этой самой легкой жизни. В образе Клайда четко выделяется его неустойчивость, податливость влияниям среды. Повествование строится таким образом, что Клайд постоянно находится в центре внимания, раскрывается социальная обусловленность его поведения.

Отступ от моральных принципов, так свято чтимые небогатыми людьми, но не принимаемые во внимание представителями «высшего» общества, бедность, которая толкает на тяжкое преступление, которая заставляет человека забыть о своей гордости, личности, забыть свое «я» – все это Теодор Драйзер отчетливо показывает в «Американской трагедии». Он выступил прекрасным психологом, раскрыв чувства персонажей, описав то самое ядро зла – социальное неравенство.

«Американская трагедия» выделяется глубиной и всесторонностью охвата явлений американской жизни, она развивает ощущение трагизма жизни простого американца, который ослеплен золотом. По моему мнению, идея, которую пытался донести Драйзер, заключается именно в этом простом американце, чья личность погублена, и за это ответственно американское общество.

М. СМАЙЛОВА,
студентка 4-го курса факультета филологии, литературоведения и мировых языков, специальность «Переводческое дело»

Отрывок из романа «Американская трагедия» Теодора Драйзера

«... А Клайд, на время предоставленный самому себе, все думал о том, какой приятной, легкой жизнью живут люди этого круга. Как видно, ни у кого из них нет никаких забот. Они только и говорят, что о своих домах и лошадях, о встречах с друзьями, прогулках и развлечениях. Его двоюродный брат Гилберт только что укатил куда-то с приятелями на автомобиле. Белла и ее подруги легкомысленно и весело живут в великолепных домах на красивой улице, а он, Клайд, заперт в комнатушке на третьем этаже в пансионе миссис Капни, и ему некуда пойти, и он получает всего пятнадцать долларов в неделю – и на это должен существовать! И завтра утром он снова будет работать в подвале, а эти девушки встанут с мыслью о новых развлечениях. А в Денвере его родители с их жалкими меблированными комнатами и миссией живут так, что он даже не смеет здесь рассказать о них правду...

... Внезапно обе девушки спохватились, что им пора идти. Клайд и Грифитсы остались одни, и Клайд ясно почувствовал, что ему здесь совсем не место: и сам Грифитс, и его жена, и Белла – все, кроме Майры, своим небрежным обращением показывали, что ему позволено только мельком заглянуть в общество, к которому он не принадлежит. Он понимал, что бедность помешает ему войти в это общество, сколько бы он ни мечтал ближе познакомиться с этими очаровательными девушками. Ему сразу стало очень грустно, и взгляд и настроение его так омрачились, что не только Сэмюэл Грифитс, но и его жена и Майра это заметили. Если бы только как-нибудь проникнуть в их мир! ...».

Бетті жүргізген әл-Фараби кітапханасының кітапханашы-менеджері Жұлдыз МАНАПБАЕВА

Молодые ученые факультета философии и политологии представили свои работы на ярмарке социальных проектов и идей Фонда Первого Президента РК – Лидера нации

БАЛА ШАҚТАН - БОЛАШАҚҚА...

Жетісудың асыл қазынасы Қапал ауылынан шырайлы Алматы шаһарына келгелі де алты жыл өтіпті. Осы уақыт ішінде «студент» деген ғажайып атауды иеленіп, үлкен өмірге қызу дайындықты бастан кешірудемін.

ҚазҰУ студенті... Бала шақтан армандаған осы тіркестер – бүгінде мен үшін бағындырған асу. Студент атану бір бақыт болса, ҚазҰУ студенті болу – одан да зор бақыт.

Бұрын судент туралы жатақханада қарны ашқан, сабаққа бірде барып, бірде «қашқан», емтиханда жан досы «шпоргалка» болған, қолында билігі жоқ, шәкіртақысынан өзге байлығы жоқ қоғамның бір мүшесі деп еститінбіз. Ал, осы өткен алты жылда дәл осы атты өзіміз иемденіп, қызығы мен шыжығын бірдей көріп келеміз. Үлкендер «жатақханада тұрып, қарны ашпаған студент нағыз студент емес» дейтін. Осыған сүйенсек, маған екінші курсымда ғана «нағыз студент» атағы бұйырыпты. Оған дейінгі бір жылымда пәтерде тұрып, жатақханада тұратындарға қызыға қарайтынмын. Қазір жатақхана – екінші үйім. Меншігімдегі жалғыз мүлкім – жатын орным. Бұл – менің студенттік өмірімдегі ең қымбат қазынам. Ал, бір комнатада 24 сағат бір-бірімізді көруден жалықпайтын достарымның бірі әпкем, енді бірі сіңілімдей болып кетті. Жатақханада бәрі қызық. Бірлесіп сабақ оқуға да. Ауылдан «сәлемдеме» келсе, біз үшін шағын «құдалық», бір марқайып қаламыз. Кезінде қиын болса да, қимастықпен еске алатын, тәтті естеліктерге толы студенттік шағым жалғаса берсе ғой деп те қиялдап кетемін. Әрине, бұл мүмкін емес. Бізді алда үлкен асулар күтіп тұр. Бір жылдан соң тағы бір филолог өз жұмысын бастайды... Алла қаласа...

Адамдарға қалай көмек жасасам екен деп көп ойланушы едім. Мүмкін профессор болсам ба? Әлде ақын болып, айналама жыр шумақтарын арнасам ба? Жоқ әлде журналист болып телеарнада қызмет етсем ба? Осылай ішкі ойлармен көп толғанатынмын.

Ректор Ғалым Мұтанұлының «Айналаңды нұрландыр» жобасының бастауымен болған шығармашылық кеш менің армандарымның бірін орындағандай болды. Айналаңды нұрландыр сөзінің ауқымы кең, оның ішіне мейірімділік, қамқорлық, сүйіспеншілік, махаббат, бақыт, білімділік, еңбекқорлық, қайырымдылық т.б. қасиеттерді сыйғыза аламыз. Осы аталған қасиеттер әрбір адамның, соның ішінде ҚазҰУ студенттерінің бойынан табылатыны хақ. Осы жобаның арқасында айналамызға көмек жасап жүргенімізді түсіндік.

Өмір келіп алдымыздан өтеді,
Ағын судай сырғып ағып кетеді.
Сол ағынды қайтара алмай күрсіне,
Бір мезгілде өкінішке жетеді.

Сол өткінші өмірде өкініште қалғың келмейді, алдыңа асқақ арман, мақсаттар қойып, сол көздеген мақсатыңа жеткің келеді. Аз ғана ғұмырда «әттең-айдың» болмағанын қалайсың. Болмау үшін айналаңа жақсылық жасауды өзіңнен

бастау керектігін түсінесің. Ол үшін, ең бастысы, әрбір жанның жүрегінде имандылық қасиеті көрініс таба білуі керек.

Ойымды қорытындылайтын болсам, арманыңның орындалуы, мақсатыңа жетуің, алдымен, Алланың, сосын еңбектенгеніңнің арқасында екендігі анықталғандай. Сол армандарың мен мақсаттарын орындалған сәтте сен қуаныштысың, бақыттысың! Демек, айналаңдағы адамдарға да бақыт сыйлағаның, нұрыңды шашқаның, сен де біреуге көмектесе алатындығың.

Жадыра ХУАН,
филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультетінің 2-курс магистранты

Чехияға сапар

Жуырда ҚазҰУ-дың «Инновациялық менеджмент» мамандығының 2-курс магистранттары Чех Республикасының астанасы Прага қаласына барып қайттық.

Мен үшін Прага «Қызыл шатырлар» қаласы ретінде есте қалды. Неге десеңіз, мұндағы үй, ғимараттар шатырларының барлығы қызыл түске боялған. Праганы тамашалауға туристер өте көп келеді екен. Қала өте әдемі. Түрлі ескі, тарихи ғимараттар, шіркеулер көп. Праганың бірден-бір көзге түсетін ерекше әдемі жері – Карл көпірі. Біз осы қаладағы тарихи оқу орындарының бірі – Экономика жоғары мектебінде тағылымдамадан өттік. Университеттің оқу үрдісі студенттердің шығармашылық қабілетін дамыту, қазіргі жоғары талаптарға сай сапалы мамандарды дайындауға бағытталған. Студенттер Еуропалық жүйеге сәйкес білім алады. Тағылымдаманың алғашқы күні салтанатты түрде өтті. Университет оқытушылары бізді осы университет өмірімен таныстырды және сол күні университет магистранттарының «диплом алу» рәсіміне қатыстық. Келесі күні біз Прагадан Йиндржихув Градец қаласына жол тарттық. Себебі, «Менеджмент» факультеті осы қалада орналасқан.

Бұл – елдің онтүстігінде орналасқан шағын ғана қала. Келген күннен бастап жетекшіміз Янн Кэмпбелл қаламен таныстырды. Келесі күні барлық магистранттар оқуға кірісіп кеттік. Тәуекел менеджменті, жеке қабілеттердің қарқынды дамуы атты дәрістер, әлемдік экономикалық ахуал, жасыл экономика сынды түрлі баяндамалар мен жаңалықтарды қарастырып, мол мағлұмат алдық.

Т.К. АЙБУСИНОВ,
ЭжБЖМ-нің 2-курс магистранты;
С.Т КУПЕШОВА,
оқытушы

ТАНЫМ

Қастерлі қазынамыздың алтын сандығы

Өзімізді балапандай баулып, томағамызды сыпырып түлеткелі отырған қарашаңырақ әл-Фараби атындағы ҚазҰУ түлегі ретінде білім ордасында алған білімімізді өмірмен, қоғаммен ұштастырсақ деймін. Үнемі осындай ізгі ойлар жетегінде жүретін мен Орта Азиядағы байырғы іргелі тарих пен мәдениеттің шежірелі қарашаңырағы – Қазақстан Республикасының Мемлекеттік орталық музейіне бас сұқтым. Музей залдарында тұрған жәдігерлер мен қазақтың тарихына қатысты құндылықтармен терең таныс болу үшін экскурсия жүргізушілердің қызметіне жүгіндім.

Экскурсиямыз музейдің құрылу тарихымен танысудан басталды. Ғылыми қызметкерлер мен экскурсия жүргізушілер бұл қарашаңырақ музей республикамызда ғана емес, Орталық Азиядағы ең ірі әрі байырғы музейлердің бірі екенін, сондай-ақ оның негізінің қаланған уақыты 180 жылдан асатындығын айтты. Орталық музейдің негізінің қалануына орыс зиялыларының атқарған еңбегі зор екен. Біз белгілі орыстың тіл маманы В. Даль қазақ даласына ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізіп, этнографиялық материалдар жинап, музейдің қалыптасуына көптеп еңбек сіңіргенін білдік.

Музей 1986 жылы қазіргі ғимаратына көшіп келді. Қазіргі кезеңде музейдің тыныс тіршілігі ұйымдастырылуда екен. Музей қызметкерлерінің айтуына қарағанда соңғы 16 жыл бойында басқарып келе жатқан ғалым, профессор Нұрсан Әлімбайдың білікті ұйымдастырушылығының арқасында біршама игі жетістіктерге қол жеткізген екен. Біршама құрылымдық өзгерістер жасап ғана қоймай, музейдің ұйымдастырушылық жұмыстарын заман талабына сай жаңаша бағытта жүргізіп келеді. Соның бір дәлелі, музей 2004 жылы ресми ғылыми мекеме мәртебесін алған. Мәдениет саласындағы, музейлер арасында осы бірегей музей ғана «Мәдени Мұра» Стратегиялық Ұлттық жоба аясында көптеген ауқымды жұмыстар атқарған.

ҚР Мемлекеттік орталық музейінде 2003 жылы орыстың атақты суретшісі Н.Г.Хлудовтың музей қорындағы еңбектері негізінде Н.Г. Хлудов.«Шығармалар каталогы. Кескіндеме және графика» атты ғылыми каталог жарық көріпті. Н.Г.Хлудов қазақтардың салт-дәстүрін, шаруашылығы мен тұрмысын, тыныс-тіршілігін қыл қаламының құдіретімен суреттеген. Ғалымның музейде сақтаулы 117 көркемсуреттері негізінде 2010 жылы ашылған Н.Г.Хлудовтың залын да тамашаладық. Осындай ғылыми каталогтар қатарында қазақ халқының тұрмыста кеңінен қолданған ілу, төсеніш ретінде қолданған кілемдері мен тоқыма бұйымдарына арналған каталог та осы музейде жарық көріпті. Сондай-ақ ата-бабаларымыздың үстеріне, бастарына, аяқтарына киген киімдерімен танысам деушілерге музей қорында сақталып тұрған құнды жәдігерлер негізінде жарық көрген «Қазақтың дәстүрлі киім-кешегі» атты ғылыми каталогы бар екен. Осындай құнды еңбектердің бірегейі «Қазақтың этнографиялық категориялар, ұғымдар мен атауларының дәстүрлі жүйесі» атты 5 томдық энциклопедияның орны бөлек. Энциклопедияда қазақтың дәстүрлі тіршілік қамы мәдениеті, ұмытылған материалды мәдениет құралдарының жасалу жолы қалпына келтіріліп, бүгінгі қазақ санасында көмескіленген сұлбасы ғана қалған және біріне-бірі себепсіз араласып кеткен, салдары тағы белгісіз салт-дәстүрлер мазмұны, себебі, салдары, шын мәніндегі көрінісі тарихи құжаттар, ауыз әдебиеті мәтіндері, мақал-мәтел, фразеологизмдер арқылы бір тұтастыққа келтірілген.

Сондай-ақ, «Этнография залы», «Тәуелсіз Қазақстан залы», «Палеонтология және археология залы» бөлімдерін де қызыға тамашаладым.

Сөз соңында айтарым, тарихсыз халық болмайды. Жастарға, өзімнің құрбы-құрдастарыма тарихқа құрметпен қарап, оны тануға, зерттеп білуге асығайық дегім келеді. Мен үшін Орталық музей халқымыздың талай мәдениеті мен тарихынан сыр шертіп қана қоймай, мол мағлұмат берген ерекше орынға айналды.

Айғаным ЕРЖАНОВА,
журналистика факультетінің 4-курс студенті

Тәрбиелік тағылымы жоғары

Білікті маман даярлау – бүгінгі күн талабы. Осы ретте университет қабырғасында өтіп жатқан түрлі іс-шаралар студентке білім беріп қана қоймай, тағылымды тәрбие беруге де өз ықпалын тигізері сөзсіз. Сондай шаралардың бірі жуырда биотехнология кафедрасы оқытушыларының ұйымдастыруымен өтті. Оған ҚР Президенті Н. Назарбаевтың «Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» атты Қазақстан халқына Жолдауы арқау болды. Студент жастар Елбасы Жолдауын талқылап, оның ұлағатты тәрбиелік өсиеттерін бұлжытпай орындауға даяр екендіктерін айтты.

Барша жастар меңгерген мамандығы негізінде елінің дамуына үлес қосуға ұмтылады. Мысалы, 1-курс студенті Мадина Исмаилова өз сөзінде: «Еңбектенген адамды нұрлы шуақты ғұмыр күтеді. Демек, біз, жастар әлемдік кеңістіктегі жаһандану заманына сай білімімізді кеңейте түселік. Себебі, жастардың білім алуына барлық жағдайлар жасалған», – деп пікір білдірді. Шараның соңы «Әрқашан Елбасы бастамаларын қолдаймыз!» деген ұранмен аяқталды.

С.К. ТУРАШЕВА,
б.ғ.к.

Журналистика факультетінде «KONICA MINOLTA» зертханасының (Kmlab) тұңғыш түлектерін мадақтау салтанаты өтті

Отбасы әлеуметтік интеграцияның негізі ретінде

Гендерлік білім беру орталығы мен әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың философия және саясаттану факультеті бастамасымен жақында Халықаралық отбасы күніне орай «Заманауи қазақстандық отбасы: мәселелері мен болашағы» дөңгелек үстел өтті. Қазақстан және Орта Азия отбасы институты, «Отбасым» ұлттық құндылықтар орталығы серіктес болған шараға отбасыларға көмек көрсетумен айналысатын 13 қоғамдық ұйымдардың өкілдері мен жетекшілері, ғалым-зерттеушілер, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Абай атындағы ҚазҰПУ, ҚазМемҚызПУ, Алматы менеджмент университеті (ALMAU), Халықаралық бизнес университеті (UIB), С.Д. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ зерттеушілері, Алматы қаласы әкімшілігінің Жастар саясаты мәселелері бойынша басқарма өкілі, француз журналы өкілдері, оқытушылар, магистранттар мен студенттер, «Writing» студенттік тобы қатысты.

Дөңгелек үстелдің мақсаты отбасылық психология саласындағы ғылыми зерттеулер мен практиктердің күштерін біріктіру, зерттеулер жүргізу үшін қоғамдық ұйымдардың белсенділерімен бірге отбасыларға әлеуметтік көмек көрсету, Қазақстан қоғамында отбасы институтын үйлесімді дамыту бойынша кешенді бағдарламалар құру болды.

Шара барысында отбасы институтының дамуы, қоғамдағы отбасы құндылықтарының рөлі, отбасылық қатынастар туралы ойлар мен нормалардың өзгеруі, отбасы, гендерлік қатынастар, сексуалдылыққа қатысты өте өзекті мәселелер талқыланды. Білікті мамандар отбасылық медиация, отбасыларға әлеуметтік көмек көрсету, психологиялық кеңес берудің тиімді технологияларын мәлімдеді. Отбасылық тәрбиенің білім беру бағдарламасын дамытуда, шешім қабылдаудың жаңа технологияларын ақпараттық құралдар арқылы жарыққа шығаруда, отбасының өзекті мәселелерінің шешілуі мен терең зерттелуінде университеттік ғалымдар мен оқытушылардың, мемлекеттік және қоғамдық құрылымдардың күшін біріктірудің маңыздылығы аталып өтілді. Сонымен қатар қонақтар назарына «Қазақ университеті» баспа үйі және Әл-Фараби Ғылыми кітапханасы дайындаған кітап көрмесі ұсынылды.

Н.У. ШЕДЕНОВА,
Гендерлік білім беру орталығының директоры, әлеуметтану ғ.д., профессор

ДАНАЛЫҚ ОЙ ДӘНЕГІ

XVII ғасырда өмір сүрген белгілі француз философы Блез Паскальдің нақыл сөздерін назарларыңызға ұсынамыз.

Біз ешуақытта шынайы өмірді қабылдамаймыз. Бір нәрседен кешігетіндей асығумен жүреміз. Кейде өткен уақытта қайтаруға тырысамыз.

Жүректің біз білмейтін өз ақылы бар.

Ақылды адам өзгелердің ерекше қасиеттерін байқай алады. Бірақ біздің еркімізге бағынбайды.

Шығарманы қалай бастау керектігін соңына жеткен кезде ғана түсінеміз.

Ойдың қалай қабылдануы оны қалай айтатындығымызбен байланысты. Ой сөзге қасиет артпайды, керісінше ойды әсем сөздер түрлендіреді.

Ақиқатқа жетпесек те, осы жолда өзімізді ретке келтіретініміз анық. Біз үшін бұдан артық іс болуы мүмкін емес.

Тым баяу немесе тым жылдам оқу арқылы ешнәрсе түсінбейміз.

Бірнәрсені өзгерту үшін оған деген көзқарасымызды өзгерту жеткілікті болады.

Massaget.kz

Бүгінгі күннің мәселесі

Жуырда биология және биотехнология факультетінде Әлеуметтік және гендерлік ғылыми-зерттеулер институтының директоры, ф.ғ.д., профессор З.М. Қодардың қатысуымен қоғамдағы діни ағымдардың әсері туралы тағылымды шара өтті.

Қазіргі кезде ел ішінде іріткі салып, халықтың патриоттық сезімін құртып, мәңгүрт етуге тырысып жатқан дәстүрлі емес, діни ұйымдар көп. Олардың басым көпшілігі батыстық және шығыстық бағыттағы діни ұйымдар болып отыр. «Аталмыш діни ағымдардан сақтану көзі «отбасынан» басталады. Демек, бүгінгі жастардың діни сауаттылығын дамытуда ата-ананың алатын орны зор. Отбасында діни сауаттылық жоғары деңгейде болуы керек», – дейді ғалым-ұстаз Замза Мұташқызы. Сонымен қатар ол «зайырлы қоғам-әйел-зиялы әлеует» деген ұғымдардың мазмұнын кеңінен баяндады. Студенттер қызығушылықпен тыңдап, көкейінде жүрген сұрақтарға жауап алды.

Тәрбие сағатына қатысушы студенттер екі топқа, діни сауаттылығы жоқ жеке тұлғалар және екіншісі дәстүрлі емес ағымдар туралы хабары барлар болып бөлінді. Олар бүгінгі қоғамдағы алуан түрлі дәстүрлі емес діни ағымдардың таралуына не себеп, зайырлы қоғамда халықтың діни сауаттылығын арттыру туралы мәселелерді қалай дамытуға болады деген сұрақтарды қарастырды. Олар қазіргі кездегі жаңа діни ағымдардан, өте қауіпті діни бірлестіктерден, шайтандық топтар, мұндағы сатанизм, тылсымға деген құштарлыққа еніп, есірткі көздеріне түсуден, адамның денсаулығына зиян келтіретін қауіпті топтардан сақтануға шақырды.

Кеш соңында Замза Мұташқызы студенттердің белсенділігін атап өтіп, алғыс білдірді.

Г.И. ЕРНАЗАРОВА,
б.ғ.к.

ЖАНАЗЫҚ

Бауыржан Ғұбайдуллин – аға буынға да, жас толқынға да жақсы таныс есім. ҚазҰУ-ды 1993 жылы бітірген Б. Ғұбайдуллин – бүгінде журналистика саласының майталманы. Ол – қазір Батыс Қазақстан облыстық «Орал өңірі» газетінің бас редакторы. Жақында Бауыржан ағамыздың «Жаныма жақын жағалау» атты кітабы жарық көрген еді.

Бұл кітапқа автордың 25 жылдан бері жазып, жинап жүрген мақалалары енген. Кітап 7 бөлімнен тұрады: 1. Әуелі саясат... 2. ...енді экономика; 3. Тарихтан тәбәрік; 4. «Кеудесі жақсылардың алтын сандық...»; 5. Өмір-өзен; 6. Спорт әлеміне саяхат; 7. Таным терезесі. Бұл бөлімдердің не туралы екені атауынан-ақ түсінікті деп ойлаймын. Көріп отырғаныңыздай, аталмыш кітап өмірдің барлық саласын тегіс қамтиды. Сол себепті, бұл кітаптан болашақ журналистердің жазу-сызуда үйренері өте көп.

Бүгінде осы кітап университетіміздің әл-Фараби кітапханасында бар. Таным көкжиегін кеңейтіп, білімін тереңдеткісі келген жас оқырмандардың алып оқуына болады.

Алпамыс ФАЙЗОЛЛА

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:
Бас редактор м.а.: Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА
Жауапты хатшы – Дариға АМАНКЕЛДИЕВА
Тілшілер: Ақмарал ҚУАНЫШЕВА, Рүстем АБРАЕВ
Дизайнер – Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ
Фототілшілер: Талғатбек АСАНОВ, Азамат БҰЛАТОВ
Корректорлар: Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Әйгерім ИМАНҒАЛИЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:
050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.
Электронды мекенжай:
kazuniver-gazeti@mail.ru
Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел.:2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.
Таралымы 1000 дана
Тапсырыс №447

Газет 1994 жылдың 7 ақпанында Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, № 1242 куәлігі берілген

● Жарияланған мақалалардағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
● Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
● «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
● Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.